

Szlakiem warszawskich murali Tytusa Brzozowskiego

Warszawska
Organizacja
Turystyczna

Tytus Brzozowski to artysta zakochany w Warszawie, zmieniającej się, tętniącej życiem, radosnej, ale czasem też nostalgicznej. W jednym z wywiadów powiedział „Warszawa nie narzuca się efekciarskim blaskiem. Nie oferuje zauroczeń od pierwszego wejrzenia. Jest niejednoznaczna i pełna tajemnic. Jej czar tkwi w złożoności formujących ją procesów, w zagmatwanej historii, w pełnej wzruszeń nostalgii oraz zrealizowanych i porzuczonych ambicjach. Drzemie w niej potężna moc. Moc zmiany.” Pokazuje w swoich pracach sceny z życia miasta, ale umieszcza też elementy z fantastyki i baśni. Potrafi w niewiarygodny sposób zestawić w jedną całość różne obiekty, budynki i ludzi. Na obrazach umieszcza w nieoczywistych miejscach drobne elementy, jak kostki do gry czy znaczki Space Invaders. Artysta intryguje, pobudza wyobraźnię i zmusza do refleksji. Jego pasją jest malarstwo akwarelami, ale dla swojego miasta Warszawy zrealizował kilka wspaniałych wielkoformatowych murali na ścianach wysokich budynków. Największy i najwyższy z nich to ponad 35 metrowy mural przy ulicy Wolskiej. „Murale powstają dla miejscowego odbiorcy. Opowiadają o historii i tożsamości miasta. Murale to specyficzna forma. To niesamowite zobaczyć swój obraz w takiej skali i zaistnieć, jako malarz i architekt, w swoim ukochanym mieście. Jednocześnie stanowią dużą odpowiedzialność, bo przecież powstają na lata” – powiedział artysta.

Chcemy, żeby murale Tytusa Brzozowskiego zachęciły mieszkańców i odwiedzających nasze miasto turystów do odkrywania Warszawy.

„Niepodległość”, ul. Grochowska 215

To jedyny mural Tytusa Brzozowskiego na Pradze Południe, przy Rondzie Wiatraczna. Powstał we współpracy z firmą Ideamo w 2018 roku, w setną rocznicę odzyskania przez Polskę niepodległości. Pokazuje historię i rozwój dzielnicy. Wśród postaci umieszczonych na muralu można dostrzec marszałka Piłsudskiego, który wysiada z tramwaju 24, najstarszej linii na Pradze, na przystanku „Niepodległość”. W górze widać unoszących się świętujących ludzi z biało-czerwonymi

parasolkami. W tle kultowe miejsca Pragi – most Poniatowskiego, kopuła kościoła z Placu Szembeka, zielony Park Skaryszewski i symbol nowoczesności – PGE Narodowy.

Co zobaczyć w okolicy?

Park Skaryszewski, al. Jerzego Waszyngtona

Park Skaryszewski powstał w latach 1905-1922 i jest jednym z największych zabytkowych parków Warszawy. Swoją nazwę wziął od podmokłych łąk wsi Skaryszew, która znajdowała się na tym terenie. Zajmuje obszar ponad 55 ha, pomiędzy aleją Jerzego Waszyngtona, ul. Zieleniecką, ul. Międzynarodową i Jeziorkiem Kamionkowskim. Park został wpisany do rejestru zabytków w dniu 13 grudnia 1973 pod numerem 875. Można w nim podziwiać 280 gatunków drzew i krzewów m.in. klony złociste, dęby czerwone,

miłorząby japońskie czy magnolie. W całym parku znajduje się ponad 20 tysięcy drzew i krzewów, a także pomniki i rzeźby znanych postaci, m.in. popiersie Ignacego Jana Paderewskiego, rzeźba „Tancerka” Stanisława Jackowskiego, kapliczka wykonana przez architekta Janusza Alchimowicza, obiekty sportowe, korty tenisowe AZS, muszla koncertowa, stadion, restauracje, kawiarnie oraz wypożyczalnia sprzętu żeglarskiego.

PGE Narodowy, al. Księcia Józefa Poniatowskiego 1

PGE Narodowy (dawniej Stadion Narodowy w Warszawie) to jeden z najnowocześniejszych tego typu obiektów w Europie i największy stadion w Polsce. Został wybudowany na Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. Wkrótce stał się najpopularniejszym miejscem w Polsce i jednocześnie jednym z symboli Warszawy. Przedtem na tym historycznym Stadionie X-lecia, który od połowy lat pięćdziesiątych gościł najważniejsze wydarzenia sportowe, takie jak Derby Warszawy, Wyścig Pokoju, odbywały się także wielkie propagandowe wiece. Działał tu też gigantyczny bazar „Jarmark Europa”, do tej pory wspominany z nostalgią przez warszawiaków. Obecnie odbywają się tu różne imprezy sportowe, wydarzenia rozrywkowe, festiwale,

pikniki naukowe jak również koncerty gwiazd światowego formatu. Występowali tu już Rolling Stones, AC/DC, Madonna, Depeche Mode, Ed Sheeran czy ostatnio brytyjska grupa Coldplay. W miesiącach zimowych dostępne są trzy lodowiska, tor do curlingu i górka lodowa do jazdy na pontonach. Działa tu także największy skatepark w Warszawie. Przez cały rok z punktu widokowego można oglądać panoramę miasta. Wieczorem stadion mieni się na biało-czerwono, w kolorach polskiej flagi.

65 lat Totalizatora Sportowego, ul. Kijowska 1/róg Targowej

To ogromne 60 metrowe ekologiczne dzieło powstało z okazji jubileuszu Totalizatora Sportowego. Można na nim zobaczyć budynki charakterystyczne dla dzielnicy Pragi oraz wszystkim znane żółte kule lotto. Wytrawne oko dostrzeże sportowców oraz zwykłych mieszkańców Pragi. W tle słynne Liceum Władysława IV, katedra Św. Floriana i Stadion Narodowy. Artysta zaznaczył, że mural ma znaczenie nie tylko dla Totalizatora, ale także dla budowy tożsamości zwykłych mieszkańców Pragi, pokazując kultowe budynki i miejsca w ich dzielnicy. Dodatkowo mural posiada aspekt ekologiczny. Jego powierzchnia 690 m² to odpowiednik mocy oczyszczania powietrza przez 650 drzew.

Co zobaczyć w okolicy?

Muzeum Starej Pragi, ul. Targowa50/52

Muzeum mieści się w odrestaurowanej kamienicy na Pradze Północ, niedaleko legendarnego Bazaru Różyckiego. Z ciekawostek można tu zobaczyć ogromną makietę XVIII-wiecznej Pragi, archiwalne fotografie i pamiątki przekazane instytucji przez samych mieszkańców. Niezwykle interesująco pokazana jest historia praskich kamienic m.in. domu Jana Krzyżanowskiego, wybudowanego w drugiej połowie XVIII wieku, który jest najstarszym zachowanym domem mieszkalnym na Pradze. W innej kamienicy kiedyś funkcjonował żydowski dom modlitwy, o czym świadczą polichromie przedstawiające znaki zodiaku. Żydów modlących się pod Ścianą Płaczu oraz grób Racheli w Betlejem.

Soho Factory, ul. Mińska 25

Soho Factory inspirowane się modną dzielnicą Nowego Jorku, znajduje się w centrum Starej Pragi, na Kamionku. To miejsce szczególne, wyróżniające się niecodziennymi rozwiązaniami architektonicznymi. W ciągu zaledwie kilku lat w przy ul. Mińskiej w miejscu starych pofabrycznych budynków, gdzie mieściły się zakłady produkujące skutery i motocykle, narodził się kompleks nowoczesnych zabudowań w stylu postindustrialnym. Obecnie to centrum kulturalne, rozrywkowe oraz biznesowe. Jest to także najmłodszy, a jednocześnie największy i dynamicznie rozwijający się zrewitalizowany obiekt fabryczny w Warszawie. Obok

Fabryki Trzciny i Konesera doskonale wpisuje się w krajobraz przeobrażającej się i rozwijającej prawobrzeżnej Warszawy, która z dnia na dzień aspiruje do stania się dzielnicą artystyczną. W halach produkcyjnych działają pracownie, designerskie sklepy, restauracje, a nawet nowatorskie sceny teatralne. Niedaleko znajduje się Muzeum Neonów, w którym można zobaczyć reklamy świetlne z lat 60. i 70.

Centrum Praskie Koneser, pl. Konesera 2

Centrum Praskie Koneser to przykład architektury poprzemysłowej. Znajduje się pomiędzy ulicami: Ząbkowską, Nieporęcką, Białostocką i Markowską. W odnowionym przez firmę BBI Development kompleksie XIX-wiecznej Warszawskiej Wytwórni Wódek "Koneser" mają obecnie swoje siedziby centrum przedsiębiorczości Google Campus, autorskie restauracje i małe knajpki. Niezwykle ciekawie prezentuje się też multimedialne Muzeum Polskiej Wódki, gdzie można poznać proces powstawania tego polskiego trunku.

Mural, ul. Jagiellońska 36

Mural powstał w 2020 roku we współpracy z firmą Ideamo. Znajduje się w podwórku na ścianie odnowionej starej kamienicy na Pradze Północ. Artysta połączył w niecodzienny sposób dwa oblicza „podzielonej” na 2 części rzeką Wisłą - stolicy. W chmurach umieścił najciekawsze budynki prawobrzeżnej Warszawy z kościołami i zabytkami, a w dolnej części muralu górujące nad lewobrzeżną Warszawą charakterystyczne wysokościowce, Pałac Kultury i Nauki oraz zabudowania Starego Miasta.

Co zobaczyć w okolicy?

ZOO, ul. Ratuszowa 1/3

Park Zoologiczny w Warszawie powstał w 1928 roku. Obecnie na ponad 39 tys. hektarów powierzchni przebywa 12 tysięcy zwierząt należących do 500 gatunków. To doskonałe miejsce na relaks dla całej rodziny. Warszawskie ZOO posiada trudną wojenną historię. Po napaści Niemiec na Polskę zostało zbombardowane, a zwierzęta zabite lub wywiezione do Rzeszy. Bohaterem okazał się ówczesny dyrektor ogrodu, Jan Żabiński i jego żona. W swoim domu, który jest na terenie ZOO, ukrywali osoby potrzebujące pomocy, głównie zbiegłych z getta Żydów. Ich życie i czyny zostały utrwalone na taśmie filmowej w „Azylu” wyreżyserowanym przez Niki Caro.

Cerkiew prawosławna Św. Marii Magdaleny

Katedra Metropolitalna Św. Marii Magdaleny to przykład architektury sakralnej w stylu bizantyjsko-rosyjskim. Jest jedną z dwóch warszawskich cerkwi ocalałych przed wyburzeniem po odzyskaniu przez Polskę niepodległości w 1918 roku. Obecnie pełni rolę głównego miejsca kultu Kościoła Prawosławnego i tym samym jest najważniejszą świątynią prawosławną w kraju. Wewnątrz znajdują się freski przedstawiające świętych kościoła prawosławnego, a także ocalałe ze stojącego niegdyś w centrum Warszawy soboru

Aleksandra Newskiego fragmenty mozaiki „Ostatnia Wieczerza”. W górnej części cerkwi uwagę zwraca wspólna polichromia wykonana przez Winogradowa z podobiznami Matki Bożej, proroków, ewangelistów, apostołów i świętych. Najbardziej okazałym elementem wnętrza jest pozłacany trzyczęściowy ikonostas – ozdobna ściana pokryta ikonami z wizerunkami świętych.

Mural „Antysmogowy”, ul. Wschowska 10

To najbardziej niezwykle i imponujące swą wielkością dzieło w Warszawie. Ozdobiony został cały budynek, nie tylko jedna ściana, a do tego pełni funkcję oczyszczacza powietrza ze smogu. Namalowano go bowiem farbą antysmogową, mającą moc oczyszczania około 400 drzew. Sponsorem dzieła jest firma Waryński S.A. Ten przestrzenny mural przedstawia przemianę dzielnicy na przestrzeni lat, charakterystyczne dla Woli nieistniejące budynki, wolskie rotundy, Kościół Św. Stanisława oraz dla kontrastu nowe wieżowce i obecną nowoczesną architekturę wokół Ronda Daszyńskiego. Jest kolorowy i radosny. Wspaniale prezentuje się w tym miejscu.

Co zobaczyć w okolicy?

Parki na Woli (Szymańskiego, Sowińskiego i Moczydło), ul. Elekcyjna 17

Warto spędzić trochę czasu w wolskich parkach. Park Szymańskiego to najbardziej popularny park w okolicy. W głębi znajdują się liczne kaskady, fontanny, mostki i wytoczona ścieżka dla rolkarzy. Z myślą o dzieciach przygotowano plac zabaw z kilkoma zjeżdżalnią. W 2018 roku w Parku wybudowano Multimedialny Park Fontann, gdzie w lecie odbywają się codzienne pokazy światła, wody i dźwięku. Jest też tunel wodny. Niedaleko Parku Szymańskiego znajduje się Park Sowińskiego. To jedna bardzo malownicza aleja, ale można ją połączyć w jeden dłuższy spacer. Na terenie Parku znajduje się amfiteatr, w którym organizowane są różne imprezy na świeżym powietrzu. Park wodny Moczydło przy ul. Górczewskiej 69 znajduje się na terenie

osiedla Koło, między ulicami: Deotymy, Górczewską, Prymasa Tysiąclecia i Czorszyńską. To piękny malowniczy park ze ścieżkami, stawami, placem zabaw, basenami oraz wzgórzem, z którego rozciąga się panoramiczny widok.

Plac Europejski, pl. Europejski 1

Plac Europejski to najmłodszy z placów stolicy, otwarty w maju 2016 roku przez firmę Ghelamco, inwestora nowoczesnego wieżowca Warsaw Spire. Plac jest odwiedzany zarówno przez warszawiaków, jak i turystów. Projekt Placu Europejskiego powstał w renomowanej pracowni Wirtz International Landscape Architects, która projektowała także ogrody Pałacu Elizejskiego, Jardin du Carrousel w Ogrodach Tuileries w Paryżu czy Jubilee Park w Londynie. Na placu słychać szmer strumieni i fontann, a wśród zieleni ustawiono miejskie meble. Tam gdzie kiedyś istniały zaniedbane ulice Towarowa, Grzybowska, Wronia i Łucka powstała wspaniała nowoczesna przestrzeń miejska wykorzystywana na wydarzenia kulturalne, sportowe i rozrywkowe.

Mural, ul. Prózna 12a

Na ul. Próznej znajduje się kilka ocalałych z czasów wojny budynków. Tutaj mieszkali i mieli swoje sklepiki, warsztaty i pracownie głównie osoby narodowości żydowskiej. W hołdzie dla nich na tylnej stronie kamienicy powstał historyczny mural upamiętniający ich losy. W górnej części muralu można zobaczyć domy dawnej dzielnicy żydowskiej, które zostały zniszczone podczas wojny, pasaż Simonsa i czynszowe kamienice, a na dole muralu te, które ocalały czyli Synagogę Nożyków, Grubą Kaśkę, Kościół Wszystkich Świętych. Widać także szyldy z żydowskimi nazwiskami i nazwami usług. To bardzo refleksyjny mural, pełen detali odniesień do dawnych czasów, który uświadamia nam wielokulturowość naszej stolicy i naszego kraju.

Co zobaczyć w okolicy?

Plac Grzybowski

Plac Grzybowski znajduje się w dzielnicy Śródmieście, między ulicami Twardą, Raoula Wallenberga, Bagno, Grzybowską i Królewską. Historia placu sięga XVII wieku, kiedy teren był częścią jurydyki Jana Grzybowskiego, stąd nazwano go Grzybowem. W okresie międzywojennym Plac Grzybowski zamieszkiwała przede wszystkim ludność żydowska. Wśród wąskich uliczek, zaułków i ciemnych podwórek mieściły się warsztaty, sklepiki i kramy. Kościół Wszystkich Świętych współistniał tu z synagogą Nożyków (jedyną przedwojenną bożnicą w obrębie Warszawy, która przetrwała do dziś) oraz chasydzkimi domami modlitwy. Podczas wojny Plac Grzybowski znalazł się na terenie getta i został mocno zniszczony. Najmniej ucierpiła ulica Próżna, na której wystawiano spektakle artystyczne,

przypominające jej żydowską historię. W 2007 roku artystka Joanna Rajkowska zaprojektowała „Dotleniacz” - obszar spotkań wszystkich mieszkańców w samym centrum Warszawy. Wykorzystując skwer, zaprojektowała tam sztuczny staw z unoszącą się wodną mgiełką i zapachem ozonu. „Dotleniacz” dał początek rewitalizacji Placu Grzybowskiego. Dzisiaj jest to zacieniony drzewami, zaciszny i spokojny wielopoziomowy skwer z niecką wodną. W 2014 roku ulica została gruntownie odrestaurowana. Obecnie deptak wypełniony jest kawiarniami i restauracjami. Znajduje się tutaj m.in. znana Cafe Próżna, restauracja Strefa czy Kieliszki na Próżnej. Plac Grzybowski to miejsce koncertów, wystaw, festiwali oraz gastronomiczny raj dla smakoszy.

Ogród Saski, ul. Marszałkowska

Posiada wielowiekową historię. Na początku był tu dwór magnacki, a po jego wykupieniu w 1713 roku przez króla Augusta II Mocnego - pałac królewski z ogrodem. To pierwszy w historii Polski park publiczny wraz z pierwszym budynkiem teatralnym ufundowanym przez Augusta III Sasa. W pierwszej dekadzie XIX wieku Pałac

Saski stał się własnością Królestwa Polskiego. Największe zmiany dokonały się w latach 50. XIX wieku, kiedy Henryk Marconi zaprojektował dla Warszawy, na wzór świątyni rzymskiej bogini Westy z Tivoli, nowoczesny wodociąg, umieszczając na sztucznie usypanym w Ogródzie Saskim wzgórzu -wieżę ciśnieniową. Powstała wtedy

parkowa fontanna wykonana w 1855 roku, która istnieje do dzisiaj. Niestety zarówno letni teatr jak i Pałac Saski został zniszczony podczas działań wojennych w 1939 r. Do dzisiaj pozostał jedynie fragment kolumnady z Grobem Nieznanego Żołnierza oraz 21 barokowych rzeźb i pomników. Park Saski ma obszar 15 ha i jest jednym

Grob Nieznanego Żołnierza

Wschodnią granicę parku stanowi jedyny zachowany fragment Pałacu Saskiego - kolumnada z Grobem Nieznanego Żołnierza. To symboliczny grób upamiętniający bezimiennych żołnierzy poległych w czasie wojny. Przy Grobie trzymana jest przez 24 godziny na dobę warta honorowa przez dwuosobowy posterunek żołnierzy z Batalionu Reprezentacyjnego Wojska Polskiego. W każdą niedzielę o godz. 12.00 przed Grobem odbywa się ceremonia uroczystej zmiany warty.

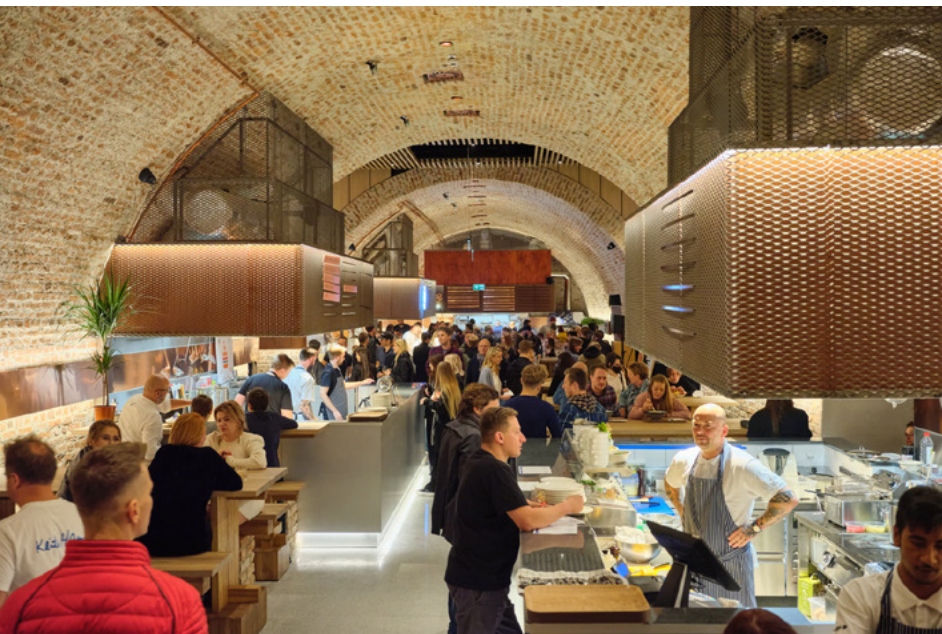
Mural „Wolska”, al. Solidarności 173

Mural powstał we współpracy z firmą Ideamo. Na ścianie nowego budynku o wys. 35 m artysta przedstawił historię tej części miasta. Umieścił na nim nieistniejące budynki – rogatki wolskie i kamienice z ważnych ulic Woli – Okopowej i Wolskiej. Budynki zostały ustawione od najmniejszych do największych. Głównym motywem tego muralu było pokazanie dążenia i aspiracji Woli do wyróżnienia się wśród innych popularnych i lubianych dzielnic Warszawy. Dopetnieniem tego obrazu są nowoczesne biurowce, ostatnio wybudowane na Woli, a na dalszym planie Śródmieście Warszawy. Mural jest piękny, kolorowy i składa się z niezliczonej ilości detali.

Muzeum Powstania Warszawskiego, ul. Grzybowska 79

To interaktywne muzeum upamiętnia największą akcję zbrojną podziemia w okupowanej przez Niemców Europie podczas II wojny światowej. Powstanie 1944 roku na zawsze zmieniło oblicze stolicy Polski. Multimedialna ekspozycja oddaje atmosferę powstańczej Warszawy, pokazuje nie tylko militarne dzieje 63 dni walk i życie codzienne ludności cywilnej, ale także opisuje powojenny terror komunistyczny. Podczas zwiedzania, spacerując po granitowym bruku wśród gruzów zniszczonej stolicy można posłuchać opowieści powstańców, obejrzeć pamiatki, ale też poczuć strach, ból i bohaterstwo powstańców przemierzających się kanałami. Z lotu ptaka można spojrzeć na zrównaną z ziemią stolicę na filmie „Miasto Ruin”. W samym środku ekspozycji umieszczono stalowy monument przechodzący przez wszystkie kondygnacje budynku. Jego ściany pokrywają daty kolejnych dni powstania i ślady po pociskach, a z wewnątrz dobiega brzmienie bijącego serca, które symbolizuje życie Warszawy w 1944 roku. Tuż obok muzeum w parku Wolności wyryto prawie 11 tysięcy nazwisk poległych w Powstaniu żołnierzy. Na „Murze Sztuki” umieszczono murale autorstwa znanych polskich artystów.

Co zobaczyć w okolicy?

Browary Warszawskie, ul. Haberbuscha i Schielego 2

W 1846 roku działał na terenie Królestwa Polskiego największy i wspaniale prosperujący aż do II wojny światowej browar Haberbuscha i Schielego. Po wojnie niestety zaniedbany zapomniany przez władzę. Dopiero w latach 20. teren ten stał się obiektem zainteresowania firmy developerskiej Echo Investment, która rozpoczęła największą rewitalizację w dziejach stolicy. Został stworzony wspaniały koncept nowej użytkowej przestrzeni ulokowanej między ulicami Grzybowską, Wronią, Chłodną i Krochmalną. Warszawska Wola zyskała piękne, otwarte i przyjazne dla wszystkich miejsce z nowoczesnymi budynkami mieszkalnymi, ulicami, biurami, restauracjami, Food Hallem i kawiarenkami. Zrewitalizowane zostały także zabudowania dawnego browaru -Warzelnia, Laboratorium, Willa Schiele oraz 170 letnie piwnice Leżakowni. Przez wiele ostatnich lat ten zaniedbany i nie cieszący się sympatią Warszawianków teren, stał się kultowym miejscem, pełnym energii i radości życia, a napis przed wejściem „Tu dzieje się miasto” oddaje klimat tej nowej przestrzeni.

Mural „Rozpędzona Warszawa”, ul. Chmielna 120

Mural znajduje się na ścianie budynku Zarządu Dróg Miejskich ZDM. Przedstawia Warszawę w biegu, pełną rozmachu, gwaru i pędzących gdzieś ludzi. Trzeba oglądać ten mural wielowymiarowo. Na pierwszym planie widać zabudowania Starego Miasta, nieistniejące już budynki z ulic Złotej i Chmielnej, rotundę Ministerstwa Komunikacji, budynek hotelu Marriott i Elektrimu oraz PKiN, a na koniec kaplicę Kościoła Zbawiciela. Po głębszej analizie można dostrzec także mosty warszawskie i ludzi na dachach, kominach i na niebie. Pojawiły się także charakterystyczne dla artysty kostki do gry. Kola na muralu symbolizują ruch, gwar rozpędzonego miasta.

Co zobaczyć w okolicy?

Pałac Kultury i Nauki, pl. Defilad 1

Ten jeden z najwyższych i jednocześnie najbardziej rozpoznawalny budynek w Warszawie. Powstał w 1955 roku z inicjatywy Józefa Stalina jako „dar narodu radzieckiego dla Polaków. Jest widoczny niemal każdego miejsca w stolicy. Przez długi czas był uznawany za reprezentację socjalistycznej władzy i dumę Polski Ludowej. Tu odbywały się m.in. zjazdy PZPR, koncerty, wystawy, targi i pokazy. Obecnie w pałacu działają m.in. teatry, kino, muzea, kawiarnie. Będąc w PKiN koniecznie trzeba wjechać na taras widokowy, znajdujący się na 30. piętrze budynku

i zobaczyć fantastyczną panoramę Warszawy z wysokości 114 metrów. W PKiN uwagę zwracają socrealistyczne rzeźby umieszczone w niszach fasady pałacu. Każda z nich symbolizuje inną dziedzinę nauki, sztuki, techniki lub kultury. W lecie w okolicach pałacu organizowane są liczne koncerty, pokazy teatralne i filmowe. W zime jest to doskonałe miejsce dla amatorów łyżwiarstwa za sprawą darmowego lodowiska z wypożyczalnią łyżew. W nocy gmach jest pięknie oświetlony, a na specjalne okazje uruchamiane są dodatkowe iluminacje.

Fabryka Norblina, ul. Żelazna 51/53

Na terenie ponad 2 ha powierzchni na warszawskiej Woli przepięknie i niezwykle 180 letnią historią, pojawiła się po rewitalizacji nowa przestrzeń miejska w starej Fabryce Norblina. Znajdziemy tu nowoczesne biura, sklepy, restauracje, kawiarnie, Food Town, ekologiczny bazar, butikowe kino i otwarte muzeum upamiętniające historię jednego z największych przedsiębiorstw przemysłowych dawnego Królestwa Polskiego. Na otwartej przestrzeni znajduje się 10 zabytkowych budynków,

50 maszyn i urządzeń, które po latach wróciły na swoje miejsce, a także kolekcja platerów-norblinianów produkowanych w dawnych zakładach Norblin, Bracia Buch i T. Werner. Zwiedzanie muzeum jest podobne do gry miejskiej. Istnieją 4 ścieżki zwiedzania na trzech różnych poziomach: dla rodzin z dziećmi, dla turystów i ekspertów.

Mural w Muzeum Polskiej Wódki, Plac Konesera 1

Mural w Muzeum Polskiej Wódki, autorstwa Tytusa Brzozowskiego, jest niezwykle ciekawym dziełem sztuki, które wzbogaca przestrzeń Centrum Praskiego Konesera. Uroczyste odsłonięty 27 listopada 2023 roku, stanowi barwną ilustrację procesu produkcji Polskiej Wódki. Przedstawia etapy wytwarzania wódki, od pola żyta po zabytkowy budynek Rektyfikacji Warszawskiej – obecnie mieszczący Muzeum Polskiej Wódki. Jest nie tylko artystycznym dodatkiem do muzealnej przestrzeni, ale również wyjątkowym sposobem na przekazanie historii trunku z nad Wisły. Zestawienie miejsc charakterystycznych dla produkcji wódki, jak pole złotego żyta czy gorzelnia inspirowana Podolem Wielkim, sprawia, że mural staje się nieodłączną częścią edukacyjnej misji muzeum. To nie tylko obraz, lecz interaktywna opowieść o ponad 500-letniej tradycji polskiej wódki, uzupełniająca wystawę Muzeum Polskiej Wódki. Przyciąga uwagę nie tylko swoim artystycznym wyrazem, lecz także jako inspirujący element, który zachęca do głębszego zrozumienia i cieszenia się historią tego kultowego trunku.

Co zobaczyć w okolicy?

Muzeum Drukarstwa - oddział Muzeum Warszawy, ul. Żąbkowska 23/25

Zwiedzający Muzeum Drukarstwa mogą zapoznać się z zabytkami techniki drukarskiej, tajnikami sztuki drukarskiej oraz wziąć udział w tłoczeniu druku na historycznej prasie. Muzeum oferuje także zajęcia edukacyjne dla różnych grup wiekowych, obejmujące historię książki, druku i technik graficznych. Zapraszamy do odkrywania świata drukarstwa!

Willa Pod Zwariowaną Gwiazdą, ul. Ratuszowa 1/3

Na terenie Warszawskiego Ogrodu Zoologicznego, kilkadziesiąt metrów od wejścia znajduje się modernistyczna willa, którą określa się jako „willę Pod Zwariowaną Gwiazdą”. Wybudowano ją w 1931 roku, tuż przed wojną, jako służbowe mieszkanie dla dyrektora Zoo, Jana Żabińskiego. Obok Żabińskiego, jego żony Antoniny i dzieci Ryszarda i Teresy mieszkali tutaj zwierzęta, które wymagały dodatkowej opieki.

Willa była nie tylko miejscem do życia i pracy, ale przede wszystkim niemy świadkiem historii, która rozegrała się w jej murach podczas II wojny światowej. Na terenie Ogrodu Zoologicznego hodowano trzodę chlewną, która była zaopatrzeniem dla niemieckiej armii. Aby zdobyć potrzebną do wykarmienia świń paszę, Jan Żabiński mógł swobodnie poruszać się po mieście. Wykorzystał

to, by wyprowadzać z terenu warszawskiego getta Żydów. Następnie razem z żoną ukrywali uratowanych w ten sposób ludzi w piwnicach willi. Piwnice były ogrzewane i miały dostęp do wody. Antonina Żabińska wypracowała z ukrywającymi się ludźmi pewien system komunikacji. Gdy tylko sytuacja stawała się niebezpieczna, ponieważ na terenie Ogrodu Zoologicznego pojawiali się niemieccy żołnierze, Żabińska siadała przy fortepianie i za pomocą uzgodnionych wcześniej melodii, przekazywała ukrywającym się konkretną informację. Na muzyczny znak przechodzili oni podziemnym tunelem i po wyjściu z budynku ukrywali się w zaroślach.

Za swoją heroiczną pomoc i narażenie życia, by ocalić jak największą grupę ludzi, Jan i Antonina Żabińscy zostali w 1965 roku uhonorowani medalem Sprawiedliwych Wśród Narodów Świata, który przyznaje Instytut Pamięci Męczenników i Bohaterów Holokaustu Yad Vashem. W 2017 roku miała miejsce premiera filmu „Azyl”

(„The Zookeeper’s Wife”) opowiadająca o bohaterkiej działalności Żabińskich w czasie okupacji.

Willa Pod Zwariowaną Gwiazdą nie ucierpiała w czasie wojny i po remoncie, który zakończył się w 2015 roku, jest otwarta dla zwiedzających. W pierwszym pomieszczeniu można obejrzeć bogatą kolekcję owadów, która należała do światowej sławy entomologa Szymona Tenenbauma - przyjaciela Jana Żabińskiego, który zmarł w getcie w 1941 roku. Oprócz gablot z owadami są tam również należące do Żabińskiego książki i popielniczka. W salonie stoi fortepian, na którym grała Antonina Żabińska. W piwnicach, w których ukrywali się Żydzi można obejrzeć filmy oraz odwiedzić salkę pamięci Magdaleny Gross, rzeźbiarki. Ukrywając się w willi Żabińskich, wypełniała czas, rzeźbiąc z gliny zwierzęta z Warszawskiego Ogrodu Zoologicznego.

fot. Tytus Brzozowski, Juliusz Sokołowski,
Katarzyna Siekierzyńska, Jarek Zuzga, Warszawskie ZOO,
Tomasz Kaczor, zdjęcia promocyjne

© Warszawska Organizacja Turystyczna, 2022-2024

wot.waw.pl
odkrywajwarszawe.pl